

W epoce multiplikacji, cz. II

Seminarium 12.11.2015

ilustracja

piosenka jako
dzieło dwukodowe

parafraza, pastisz,
parodia...różne formy
stylizacji

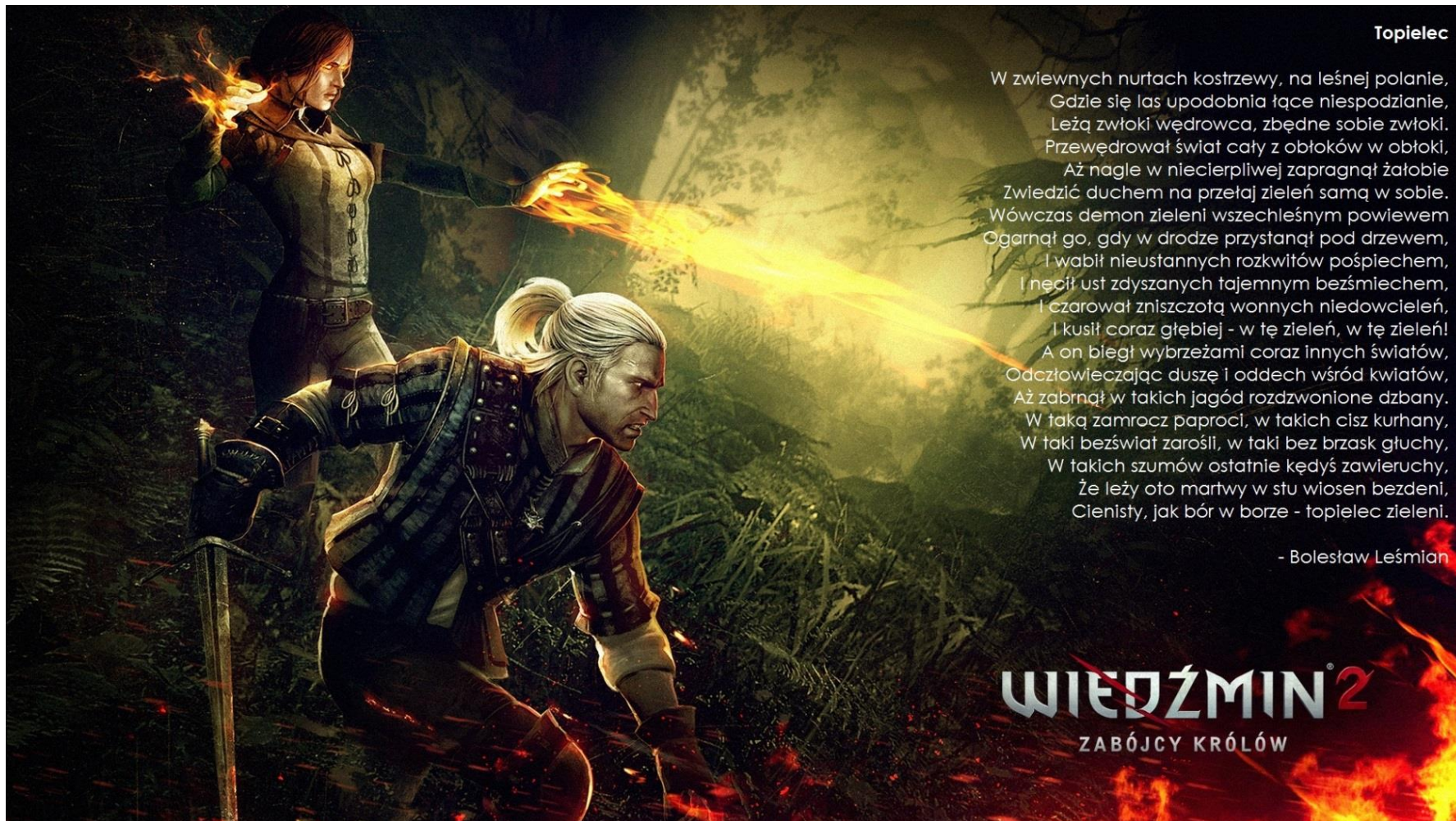
utwór
literacki

dzieło muzyczne (np. Franz Schubert
Król olch) lub taniec (np. *Poema XXI*.
Świat Miłosza według Rui Ishihara, 2011)

adaptacja lub transformacja
filmowa (*Lokomotywa* Zbigniewa
Rybczyńskiego)

przekład

„growa” poezja – dziwadło?

Topielec

W zwiewnych nurtach kostrzewy, na leśnej polanie,
Gdzie się las upodobnia łące niespodzianie,
Leżą zwłoki wędrowca, zbędne sobie zwłoki.
Przewędrował świat cały z obłoków w obłoki,
Aż nagle w niecierpliwej zapragnął żałobie
Zwiedzić duchem na przelaj zieleń samą w sobie.
Wówczas demon zieleni wszechleśnym powiewem
Ogarnął go, gdy w drodze przystanął pod drzewem,
I wabił nieustannych rozkwitów pośpiechem,
I necił ust zdyszanych tajemnym bezśmiechem,
I czarował zniszczoną wonnych niedowcieleń,
I kusił coraz głębiej - w tę zieleń, w tę zieleń!
A on błęgi wybrzeżami coraz innych światów,
Odczłowieczając duszę i oddech wśród kwiatów,
Aż zabrnął w takich jagód rozdzwonione dzbany.
W taką zamroczył paproci, w takich cisz kurhany,
W taki bezświat zarośli, w taki bez brzask głuchy,
W takich szumów ostatnie kędyś zawieruchy,
Że leży oto martwy w stu wiosen bezdeni,
Cienisty, jak bór w borze - topielec zieleni.

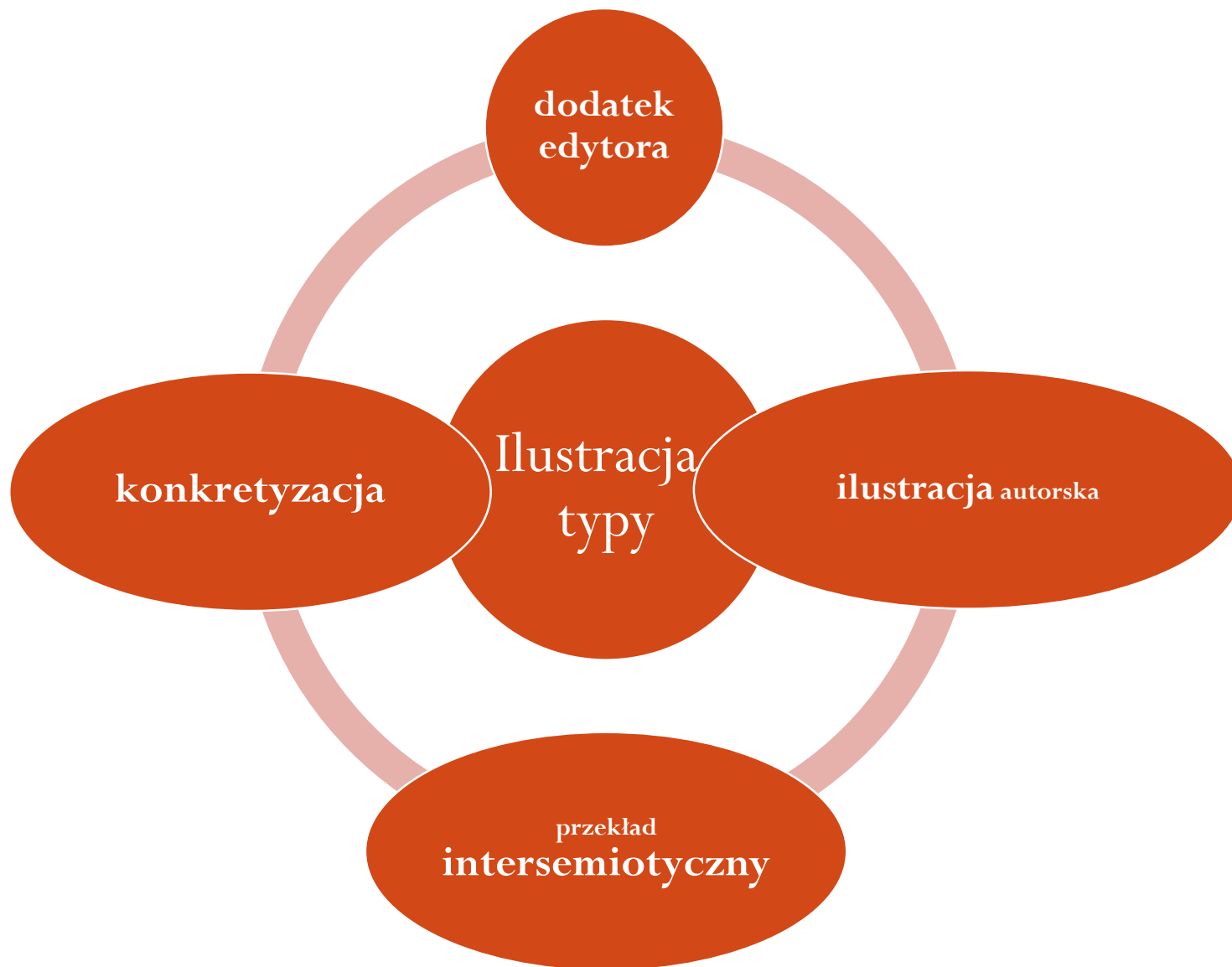
- Bolesław Leśmian

WIEDŹMIN²
ZABÓJCY KRÓLÓW

Jaki to typ ilustracji?

Jan Marcin Szancer (1956) do baśni Hansa Christiana Andersena (1844)

Seweryna Wyśłouch, *Literatura a sztuki wizualne*, Warszawa 1994.

„Kiedy się w najlepsze bawili, nadjechały jakieś wielkie sanie; były pomalowane całe na biało, a w Środku siedział ktoś otulony w białe futro i w białej, futrzanej czapce; sanie objechały plac dwa razy dookoła. Kay przywiązał do nich szybko swoje saneczki i jechał za dużymi saniami; jechali coraz prędzej i prędzej...[...] wtedy pomyślał sobie, że wie jeszcze za mało, i spojrzął w wielką, wielką przestrzeń, a ona poleciała z nim wysoko ponad czarnymi chmurami, wicher szumiał i wył, tak jakby śpiewał stare pieśni” .

H. Ch. Andersen, Królowa Śniegu, w: Baśnie, przeł. S. Beylin, S. Sawicki, Warszawa 1994, s. 162-163.

Pytanie o detal...

Sanie:

Typy?

Artystyczna stylizacja?

Przedmiot znaczący?

Znak?

„KRÓLOWA ŚNIEGU” - AMBICJE INTERTEKSTUALNE

**Anne Anderson
(1874—1930)**

**Sulamith Wülfing
(1901—1989)**

ekfraz (S. Barańczak,
J. Iwaszkiewicz)

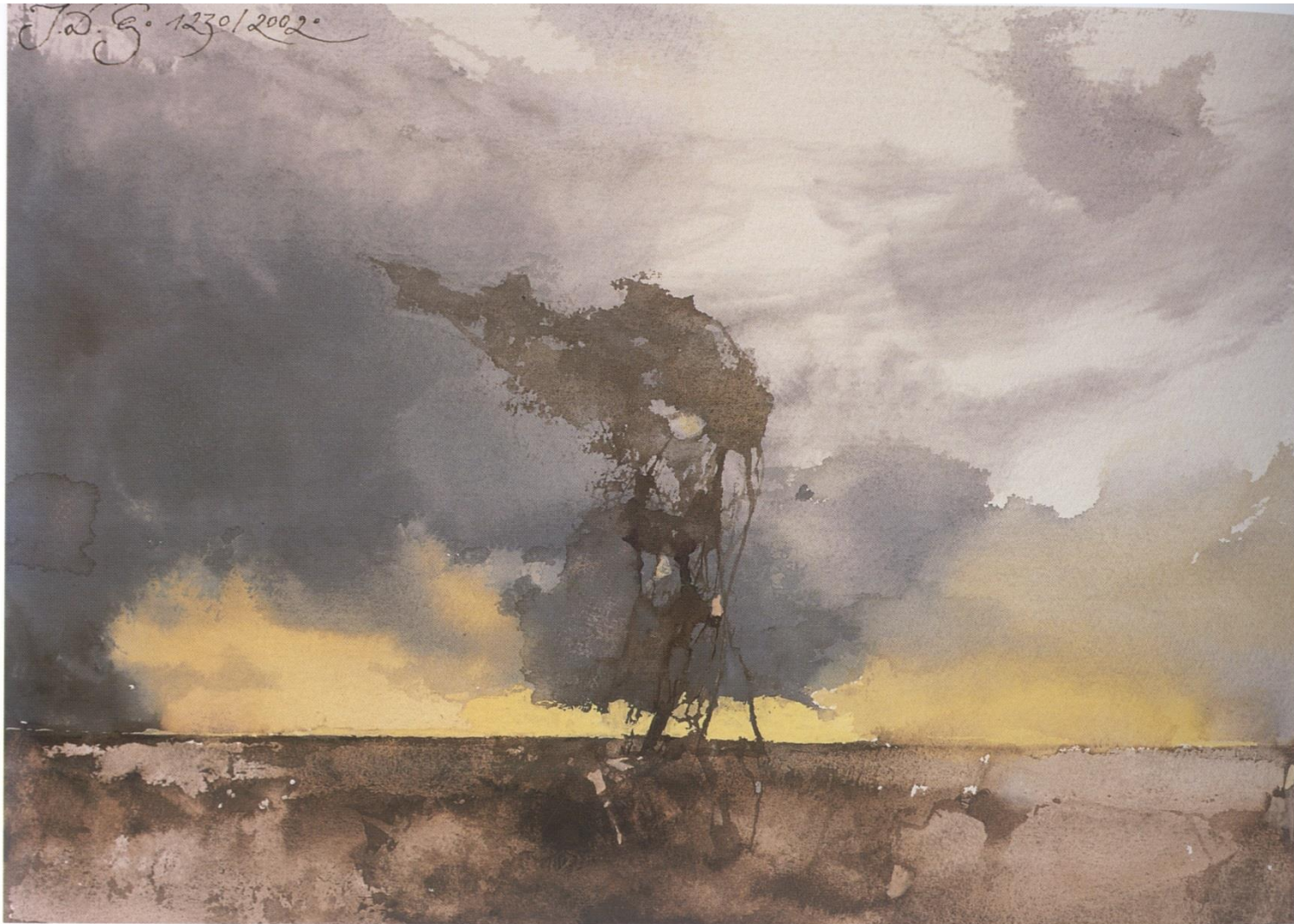
piosenka jako
dzieło
dwukodowe

obraz (Jerzy
Duda-Gracz)

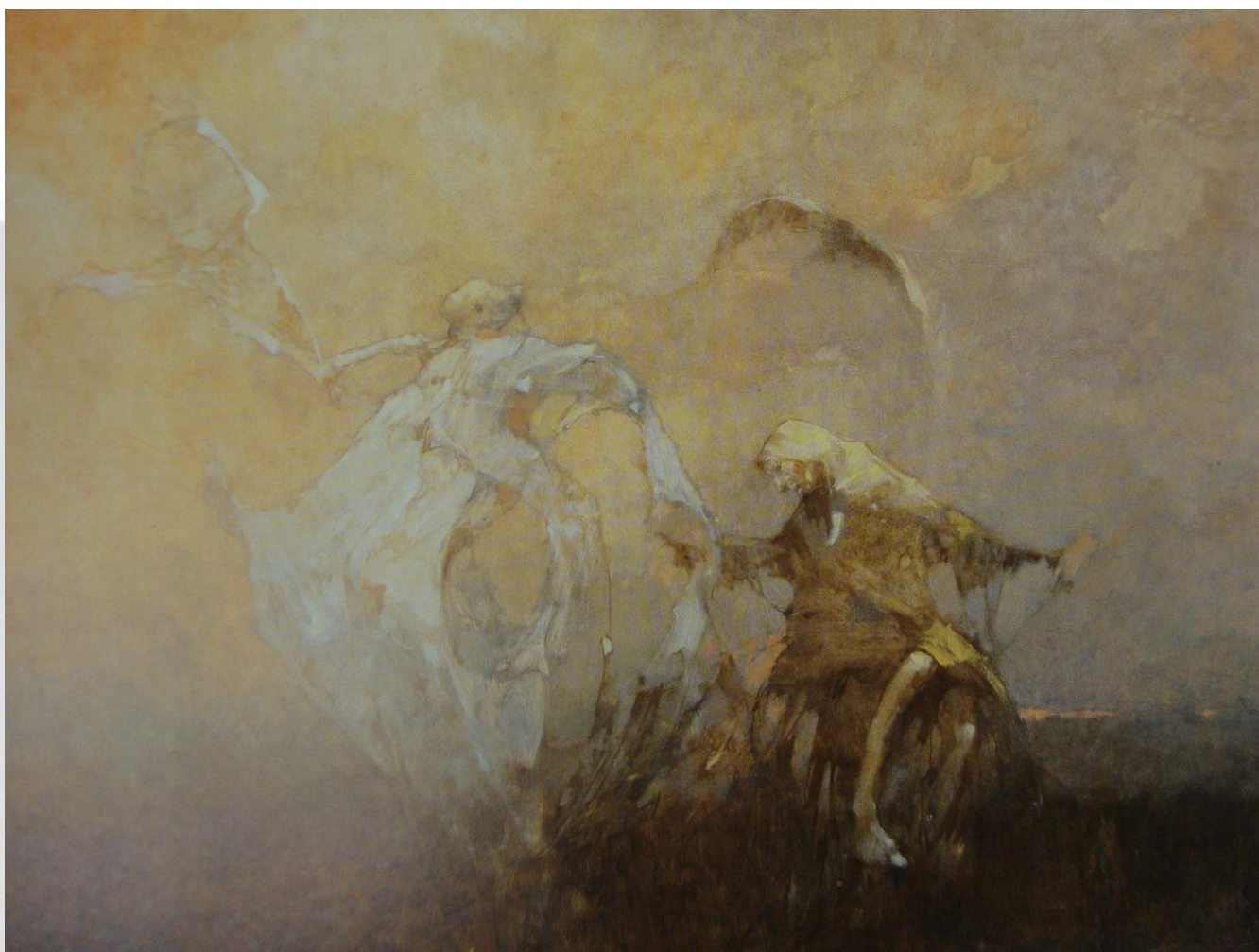
utwór
muzyczny

inny utwór
muzyczny,
cover

film animowany do muzyki klasycznej,
np. ADAGIO CANTABILE / Tomaso Albinoni
reż. Tamara Sorbian (1990)

PRELUDIUM NR 9 E-DUR OP. 28, AKWARELA, TEMPERA, 33 X 45 CM,
2002, ANTONIM

JERZY DUDA GRACZ
POTURZYN – KONCERT FORTEPIANOWY F- MOLL OP.
21 TRYPTYK, OLEJ 120 X 480 CM, 2002R.

Bogusław Lustyk, *Wariacja IV*, 2009, technika di-creo, 130x100cm

Walc As-dur nr 15
z opusu 39,
Johannesa Brahmsa

Jarosław Iwaszkiewicz
Walc Brahmsa
Wiersze, t. I, Warszawa 1977,

Walc Brahmsa As-dur jest leitmotivem mojego życia.
Grywałem go tej, która miała wrócić i nie wróciła.
Grywałem i tej, dla której byłem niedobry.
Grywałem tobie – wówczas, gdym raz na zawsze rozestał się
u twoich stóp, jak podeptana nieskończoność.
Gram go, ilekroć w grze złotoskrzydłej muśniesz mnie prze-
lotnym uśmiechem, który dla ciebie jest tym, czym dla
obłoków nawodne odbicie.
A dla mnie jest szczęściem głębokim.
I gram go wówczas, gdy wiem, że jesteś ode mnie myśleniem
daleka, gdy jesteś gdzie indziej wesoła i innych kochasz
radosna, przelotna jak zwykle...
I właśnie wtedy brzmi najdelikatniej.